

FINCI HRABRO ODBIJAJO RUSE

Helsinki, 16. dec.—Potem, ko so Rusi deset dni neprestano obstreljevali finske postojanke na reki Taipale, so napravili danes silovit naskok. Finci so pa naskok odbili in povzročili Rusom občutne izgube. Pri naskoku je bilo 50 ruskih bojnih tankov, od katerih so jih Finci 14 uničili. Finsko armadno poveljstvo tudi poroča, da so se pripeljali štirje ruski tanki do finske črte in se brez boja predali Fincem.

Ruski napad je bil namenjen na sprednje postojanke glavne Mannerheim obrambene črte na polotoku Carelian, kjer skušajo Rusi prebiti že 17 dni.

Nekaj bataljonov finskih vojakov blizu jezera Ladoga, ki so izpostavljeni že več kot en teden obstreljevanju ruskega topništva noč in dan in to kar od dveh strani, še vedno vzdržujejo v svojih postojankah na severnem bregu reke Taipale. Vse okrog njih je drevje zdrobljeno od ruskih krogel težkega kalibra in zemlja razrita vsled neprestanega obstreljevanja.

Nekoliko nižje ob reki, kjer so se Finci umaknili pred enim tednom in dovolili ruskim četam prehod, so Rusi naskočili finske postojanke z 50 bolnimi tanki. Samo 32 se jih je vrnilo nazaj v rusko črto.

Finske obrežne baterije tudi poročajo, da so potopile eno rusko patrolno ladjo in en ruski rušilec.

Stockholm, 17. dec.—General Wallenius, poveljnik finskih čet na severni fronti je povedal švedskim časnikarskim poročevalcem, da sta dva ruska oddelka vojskova, vsak močan do 10.000 mož, obkrožena od finskih čet v okolici Suomussalmi in Toljavarvi. To sta dve glavni točki, kjer so se zadnje dni vršili najhujši boji in kjer so Rusi poskušali prodrati finsko linijo.

* Nikdar ne pustite otrok samih doma. V slučaju ognja si ne bodo znali pomagati.

PO LETU 1944 BO ZOPET VELIKA KRIZA

Kansas City, Kan. — Delbert Wenzlick je imel pred Zemljiško zbornico v tem mestu govor, v katerem je trdil, da bo vladala v Zed. državah v letih 1934 in 1944 večja prosperiteta, kot je bila pa v letu 1920. Takoj zatem bo pa sledila največja kriza, ki so jo Zed. države še kdaj doživele.

Wenzlick je trdil, da bi se bili morali boljše časi že davno povrniti in jih je morda povzročila prav sedanja vojna v Evropi. Toda dejstvo je, da se časi vedno boljšajo in prosperiteta bo dosegla svoj višek leta 1944. To prosperiteto bo omogočil splošen kredit, ko bo vse križem kupovalo in prodajalo, pa delalo ogromne dobičke.

Dalje je Wenzlick trdil, da nas ni treba skrbeti narodni dolg, ki gre na 42 milijonov dolarjev. Tudi po svetovni vojni je imela dežela ogromen narodni dolg, ki se je pa kmalu znižal za 16 milijonov v par letih z dohodninskim davkom, ker je bila v deželi prosperiteta. To se lahko zgodi tudi sedaj.

"SLOVENSKI BOŽIČ" JE BIL LEPO PODAN

Pevski zbor Ilirija je sinoči zelo lepo podal oratorij "Slovenski božič" v Slovenskem domu na Holmes Ave. Občinstvu so zelo prižale naše stare slovenske božične pesmi, ki so nanizane v tem krasnem delu. Zbor je pel z občutkom in videlo se je, da jih je zborovodja g. Rakar dobro naučil. Globok vtis je napravila scena s hlevcem in sveto družino in fin efekt so napravile spremembe luči na ta tajinstveni dogodek. "Slovenski božič" je primeroma kratek oratorij, ki prav

Ohijski governor dolži Rooseveltovo administracijo relifne krize v Ohio

New York, 16. dec. — Ohijski governor Bricker je imel tukaj govor pred Ohijsko zvezo v New Yorku ter je ostro napadal Rooseveltovo administracijo, da je s svojo organizacijo WPA namenoma povzročila relifno krizo v državi Ohio, ker država povprečno ni dobila dovolj WPA del. Bricker je obdolžil predsednika Roosevelta, da je hotel namenoma kaznovati državo Ohio, ker je lansko leto izvolila republikanskega governorja, ali pa je Roosevelt hotel pred narodom postaviti državno republikansko administracijo v slabo luč.

Bricker je rekel, da se je lansko leto znižala WPA zaposlitev v državi Ohio za 53,6 odstotkov, medtem ko se je znižala po drugih državah samo za 43,9 odstotkov.

"Narod v Zed. državah mora uvideti," je govoril Bricker, "kakšno daleč bo šla sedanja federalna administracija in igrala politiko na račun relifa. Ali naj se daje relif pošteno in po potrebi naroda, ali naj bo politična žoga, da se poveča WPA dela samo pred volitvami, da dobi federalna administracija ves kredit, kadar se bližajo narodne volitve, v drugih letih se pa dene vso odgovornost relifa na mesta in države?"

Collinwoodske Slovenke

Društvo Collinwoodske Slovenke št. 22 SDZ je izvolilo sledeč odbor za 1940: Predsednica Frances Bačar-Brezovar, podpredsednica Gertrude Bokal, tajnica Rose Simenc, 799 E. 155th St., blaginjičarka Pauline Maurar, zapisničarka Frances Tomšič; nadzornice: Filomena Sedej, Mary Jerman, Josephine Bernot, zastavonošinja Mary Brezar; zadržavnik: dr. Skur in dr. Opaškar; zastopnica za SDD Frances Bačar-Brezovar, za Slovenski dom Mary Jerman.

Euclid Rifle klub

V torek 19. decembra, zvečer ob osmih, se vrši letna seja Euclid Rifle kluba. Vse člane se pozivlja, da so gotovo navzoči.

Italija zahteva izhod iz Sredozemskega morja

Rim, Italija, 14. dec. — Virginio Gayda, urednik Mussolinijevega glasila, je govoril po radiu laškemu narodu, da Italija zahteva prost izhod iz Sredozemskega morja in prost dohod do svojih kolonij, kamor lahko pošilja svoje naseljenike. Gayda je ponovil zgodovinsko zatrdilo Benita Mussolinija, da je Italija jetnica v Sredozemskem morju in jejo strazijo sovražniki pri vseh treh vratih.

"Italijansko narodno življenje je v Sredozemlju," je rekel Gayda, "toda to morje je zaprto. Vrata za dohod in izhod so v rokah drugih držav. Gibraltar, Suez in Dardanele so v rokah Angležev, ki ta vrata lahko zapro in tako vse narode, ki žive v Sredozemlju, od ostalega sveta. Italija je jetnica, čeprav se šteje, da je svetovna sila. Zato je pa potrebno, da si Italija zagotovi svobodno izhodišče iz Sredozemskega morja."

Chamberlain je na zapadni fronti

Paris, 16. dec. — Angleški premier Chamberlain se nahaja na zapadni fronti, kjer je obiskal postojanke, ki jih branijo angleške čete. Spremljal ga je tudi vojvoda Gloucester, brat angleškega kralja. Ko so čete stopale mimo njega v paradi, jim je voščil vesele božične praznike. Iz vrst vojakov se je sém pa tje slišala dobrodušna opazka, ker je bil premier brez svojega običajnega dežnika.

Smrtna kosa

Po dolgi in mučni bolezni je preminila Neža Hribar, rojena Cblak, stara 61 let. Doma je bila iz Zgornje Zadobrove pri Dev. Mar. v Polju, odkoder je prišla v Ameriko pred 27 leti. Stanovala je na 5347 Spencer Ave. Tukaj zapuščala žalujočega soproga Mihaela. Bila je članica društva sv. Ane št. 4 SDZ in društva Srca Marije (stara). Pogreb se bo vršil v torek zjutraj ob devetih v cerkev sv. Vida iz pogrebnega zavoda Frank Zakrajšek, 6016 St. Clair Ave. Naj ji bo lahka ameriška zemlja, žalujočemu soprogu pa izrekamo naše sožalje.

Koncert za Fince

V sredo večer se bo vršil v mestnem auditoriju koncert, pri katerem bodo sodelovali najodličnejši clevelandski glasbeniki. Koncert bo v korist finskemu relifu. Nastopilo bo tudi več govornikov.

Nezaslišan rdeči teror v bivši Poljski

Poljski časopisni biro poroča, da so Rusi usmrtili pinskega škofa Kazimirja Bukraba in pomoznega škofa Karla Niemira. Nadalje poroča ta časopisni biro, da so sovjetske čete porušile katoliško katedralo v Pinsku. Poljski in ukrajinski duhovniki, poljski častniki in posestniki so dneve žrtve pobesnele rdeče armade. Tako se poroča, da so Rusi odpeljali iz Lwowa 200 poljskih častnikov, ki so jih imeli dozdaj tam zaprte. Tri milje od mesta Jeziora so jih postavili v dolgi vrsti ob vodi in jih s strojnimi pokosili do zadnjega moža.

Poroča se o slučaju v Pinsku, ko je šel katoliški duhovnik k nekemu umirajočemu, da mu podeli zadnje zakramente. Srečal ga je ruski vojak in ga na mestu ubil. V tem kraju, ki je zaseden

Bolgarska komisija na potu v Moskvo

Sofija, Bolgarska. — Bolgarska komisija, kateri na čelu bo finančni minister Bojiloff, odide ta teden v Moskvo, da sklene trgovsko pogodbo z Rusijo. Čeprav sta obe državi ob Črnem morju, pa nimata medsebojne trgovske pogodbe, niti pomorske zveze. Moskva je voljna, da hitro napravi trgovsko zvezo z Bolgarijo, potem ko se je vzpostavilo pred par dnevi zrakoplovno zvezo med Moskvo in Sofijo.

Demokratski councilmani so se organizirali

V soboto so se zbrali k seji demokratski councilmani, da se organizirajo za nastop v prihodnjem letu. Soglasno so sklenili, da si ne bodo postavili voditelja, ampak bodo nastopali v solidni fronti manjšine. Sklenili so, da bo vsak izmed desetih demokratskih councilmanov posvetil vsi pozornost in čas posebni stroki, o kateri bo lahko referiral pri seji mestne zbornice. Mesto, da bi dva ali trije proučevali eno in isto zadevo, bo proučeval vsak svoj predmet in bodo tako lahko nastopili, dobro poučeni, pri vseh mestnih problemih. To je jako pametno. Pri današnji seji mestne zbornice bo najbrže podal resignacijo mestni klerk demokrat Miller, katerega itak nameravajo uvrstiti iz urada republikanci in ga nadomestiti s svojim pristajšem. Če bo več republikanskih kandidatov za ta urad, bo najbrže demokratska manjšina igrala važno vlogo.

DEČEK MORILEC SVOJEGA OČETA

Westmoreland, Kan. — 7 letni Dale Johnson je bil oproščen na sodniji, da bi bil nalašč ustrelil svojega očeta. V družini je nastal prepri radi igranja na radio. Fantek je vzel puško in ustrelil očeta. Povedal je, da ni vedel, če je puška nabita.

Rekordno lepo vreme

V soboto je bil v Clevelandu najgorkejši 16. december od leta 1894. Toploter je kazal 53 stopinj, kar je nekaj nenavadnega v tem času.

Lovci so vsi doma

V soboto sta se vrnila iz Pennsylvanije John Dolenc in Christ Mandel. Razume se, da nista prišla prazna, kar neovrgljivo priča srnjakovo stegno v naši ledenici. Prav lepa hvala!

Mauretania dospela v New York

New York, 16. dec. — Mauretania od Cunard White Star črte, sivo barvana in s tremi topovi na krovu, je dospela v newyorško pristanišče, že drugi kar se je pričela vojna v Evropi. Ladja je pripeljala 166 potnikov, med temi 29 ameriških državljanov.

K molitvi

Članice društva sv. Ane št. 4 SDZ in društva Srca Marije staro so prošene, da pridete danes zvečer ob osmih v Zakrajškov pogrebni zavod na 6016 St. Clair Ave. k skupni molitvi za pokojno sestro Agnes Hribar, v torek se pa po možnosti vse udeležite pogreba.

Nemci so sami razstrelili ladjo samo da ni padla sovražniku v roke

Zanimive vesti iz slovenskih naselbin

V Chicagu je umrla Marie Drača, stara 65 let in doma iz Osjeke na Hrvatskem.

V De Pue, Ill. je umrl Tomaž Štupar, star 52 let in doma iz Kamnika na Gorenjskem. Tu zapuščala hčerko in pastorka. V bolnišnici se je moral podvreči operaciji na slepiču in na želodec. Nastale so komplikacije, katerim je podlegel.

V Oglesby, Ill. je umrla za pljučnico Ana Barbič, ki zapuščala moža, sina in tri hčere.

V Harwicku, Pa. je umrla družini Kocalj 10 letna hčerka Eleonore.

V Enumclaw, Wash. je umrla Margareta Šiškar, roj. Hrovatič, doma iz Stopič na Dolenjskem. Zapuščala moža, sina in pet hčera.

V Black Diamond, Wash. je umrl Jakob Remše, star 52 let in doma iz Gornjega grada na Štajerskem.

V Bridgeport, O. je umrl John Kocjančič, star 54 let in doma iz Žužemberka na Dolenjskem. Tukaj zapuščala ženo, sina, hčer in brata, eno omoženo hčer v Clevelandu in v starem kraju brata.

V Helper, Utah je za vođenico umrl Frank Rebol, star 59 let in doma od Grosuplja na Dolenjskem. V Ameriki je bil 37 let in zapuščala v Ameriki tri brate, v stari domovini pa mater, dva brata in sestro.

Mauretania dospela v New York

New York, 16. dec. — Mauretania od Cunard White Star črte, sivo barvana in s tremi topovi na krovu, je dospela v newyorško pristanišče, že drugi kar se je pričela vojna v Evropi. Ladja je pripeljala 166 potnikov, med temi 29 ameriških državljanov.

K molitvi

Članice društva sv. Ane št. 4 SDZ in društva Srca Marije staro so prošene, da pridete danes zvečer ob osmih v Zakrajškov pogrebni zavod na 6016 St. Clair Ave. k skupni molitvi za pokojno sestro Agnes Hribar, v torek se pa po možnosti vse udeležite pogreba.

Mauretania dospela v New York

Članice društva sv. Ane št. 4 SDZ in društva Srca Marije staro so prošene, da pridete danes zvečer ob osmih v Zakrajškov pogrebni zavod na 6016 St. Clair Ave. k skupni molitvi za pokojno sestro Agnes Hribar, v torek se pa po možnosti vse udeležite pogreba.

Osservatore Romano, vatičansko glasilo poroča, da so Rusi ubili princa Lubomirskega, bivšega poljskega poslanika v Vatikanu. Ubili so ga vpricho njegove žene in otrok. Dalje so Rusi ubili tudi grofa Mihaela Krasinskega in brata poljskega poslanca v Vatikanu, Henrika Skirmunta.

Posadka je to storila na povelje Hitlerja. — Kapitan in vse moštvo se je rešilo

Montevideo, Uruguay, 17. dec. — Nemška bojna ladja Graf Spee je zletela v zrak na povelje nemškega kanderja Hitlerja. Kapitan Langsdorff in vsi člani posadke so se rešili, predno so ladjo razstrelili tri milje od obrežja. Ladja se je nato potopila v 25 čevljev globokem morju. Nemški tovorni parnik Tacoma je pripeljal v pristanišče kakih 300 mož posadke, ostala posadka 700 mož je pa na potu v Buenos Aires na krovu raznih malih ladij. Uruguajska vlada je zaprla kapitana Tacome, ker je prekršil ukaz, izdan od pristaniščnih oblasti, da ostane pristanišče zaprto. Vlada bo nemško posadko internirala do konca vojne. Posadka, ki je na potu v Buenos Aires, se bo predala brazilski vladi.

Podpredsednik Garner se je izjavil, da bo kandidat za predsednika Zed. držav

Washington, D. C., 16. dec. — Podpredsednik Zed. držav, John Nance Garner, se je uradno izjavil, da bo kandidiral za predsednika Zed. držav prihodnje leto. To je prvi demokratski kandidat, ki je uradno stopil v kampanjo. Kratko in jedrnatost se je Garner izjavil:

"Sprejel bom nominacijo za predsednika. Ne bom pa poskušal dobiti kontrole nad delegati na narodni konvenciji. Kandidat bi moral biti izbran v primarnih volitvah in potem na narodnih konvencijah. Zato iskreno želim, da se bodo vsi demokratje poslužili tega."

Dasi je Garner prvi demokrat, ki se je izjavil za kandidaturu, pa sta še dva, ki sta kar gotova kandidata. To je Paul V. McNutt in senator Wheeler iz Montane.

Grozna železniška nesreča

V soboto večer se je pripetila na križišču Fischer Rd. v Lakewoodu železniška nesreča, v kateri je bilo ubitih pet oseb, mati, tri hčere in voznik avtomobila. Mrtvi so Mrs. Blanche Spanos, 3439 W. 100th St., in hčere Mary 18 let, Jean 13 let in Louise stara šest mesecev. Avto je vozil Louis Rupp, ki je peljal Mrs. Spanos in hčere domov iz njegove trgovine, 2242 Wooster Rd., kjer dela sin Mrs. Spanos. Priče pravijo, da so trije avtomobili čakali pred NYC križiščem, ker se je bližal vlak. Toda Rupp je vozil mimo teh avtov in naravnost pred vlak, ki je vlekel avto še kakih 1.000 čevljev po progi. Razen male Louise, ki jo je mati pestovala, so bili vsi na mestu ubiti. Otroci se umrli pa 45 minut potem. Na lice mesta so prihleteli ognjegasci, ki so več ur delali, predno so mogli dobiti razbiti avto in trupla izpod lokomotive. Vlak je vozil 70 milj na uro in strojevodja pravi, da je kot običajno dajal svnilo z piščalko in zvoncem. Nesreča se je pripetila ob 9:30 zvečer.

London, 18. dec. — Angleško časopisje je danes v kričevih naslovih pisalo, da je nemška bojna ladja Graf Spee storila samomor, ker se je bala spopada z angleškimi bojnimi ladjami. Nemški narod bo razočaran, piše angleško časopisje, nad tem strahopetnim činom, potem ko se je v Nemčiji govorilo, da je zadnje sredo zmagala v boju z angleškimi ladjami. Da so Nemci ladjo zapustili in jo raje razstrelili, kaže na strahopetnost nemških mornarjev, ki so se bali stopiti pred oči angleški mornarici, pravi angleško časopisje.

Letna seja

Članice društva Kraljica Miru št. 24 SDZ so vabljene na letno sejo, ki se vrši v torek 19. decembra ob 7:30 zvečer v SND na 80. cesti.

Asesment!

Tajnica društva št. 162 KSKJ bo danes zvečer od 6 do 7 v stari šoli sv. Vida v svrhu pobiranja asesmenta in drugih društvenih zadev.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

617 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$7.00.
Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:

U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 3c.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83

No. 293 Mon., Dec. 18, 1939

BESEDA IZ NARODA**Iz glavnega urada SMZ**

Članstvu naznanjam, da bodo vse podružnice kmalu prejele pravila SMZ, ravno tako bodo prejeli tudi člani certifikate za slučaj smrti. Vsak član naj se potruži in pazno prečita naša pravila in se po njih tudi ravna. Posebno pa je to priporočljivo, da vsak tajnik dobro pozna pravila in jih tudi izpolnjuje ter pravočasno odpošilja asesment. Glavni uradniki so s prisego obljubili izpolnjevati pravila SMZ in po tem se bomo tudi ravnali. V slučaju, da podružnica ne bo poslala pravočasno svojega asesmenta na glavni urad, bo suspendirana in nikar ne dolžite potem glavnega tajnika, ker krivda bo podružnice same.

Pravila so v slovenskem in angleškem jeziku. Posneta so po starih pravilih in po pravilih podružnice št. 3 ter zapisnika zadnje konvencije. Vsak član, posebno pa glavni uradniki in delegatje zadnje konvencije, naj pravila dobro prečitajo in premislijo, kajti sestavljanje pravil je bilo težko delo. Kakor sem že omenil, nekaj točk je bilo sprejetih iz starih pravil, večina pa iz pravil predloženih od podružnice št. 2 in nekaj pa se jih je napisalo v zapisnik. Tako so bila še vedno precej pomankljiva in se je moral glavni odbor zavzeti, da so sedaj pravila v najboljšem redu kar je bilo mogoče napraviti.

Opozarjam in prosim vse biveše delegate in glavne odbornike, da nikar ne kritizirajte na en ali drugi način, češ da tako ali tako ni bilo sklenjeno. Samo pomislite, da se je konvencija vršila samo en dan in se je marsikaj pozabilo in da se je sprejelo iz starih pravil in pravil podružnice št. 3 točke, ki so bile različne, zato je bilo zelo težko vse to spraviti skupaj in pravilno sestaviti. Tajniki bodo prejeli pravila direktno od Ameriške Domovine in sicer nekaj več kot jih potrebujete. Dolžnost tajnikov je, da ta pravila takoj razdelite med članstvo svoje podružnice. Vsak član naj ima pravila vedno pri rokah, ker to vam bo veliko pomagalo v pridobivanju novega članstva.

Z novim letom bo naše uradno glasilo Ameriška Domovina, zato bodo vsa poročila o delovanju in poslovanju ter poročila iz glavnega urada priobčena v tem listu. Prosim vas dragi bratje, člani Slovenske moške zveze, da če je le mogoče, naj si vsak naroči dnevnik Ameriška Domovina in vas prosim tudi v imenu glavnega odbora, da agitate in pišete v omenjeni list za novo članstvo. Pišite novice iz svojih naselbin in o poslovanju svoje podružnice.

H koncu pa vam dragi bratje glavni odborniki in bivši delegatje ter vsi člani Slovenske moške zveze želim vesele božične praznike in veselo novo leto, želeč vam obilo sreče in zdravja in da bi v prihodnjem letu pridobili obilo novih podružnic in članov za to mlado organizacijo, ki je edina in prva samostojna, nepristranska in neisprenjena Slovenska moška zveza v Združenih državah. Torej vsi na delo za to organizacijo, katere geslo je: "Vsi za enega, eden za vse!" Pozdrav, Frank Udovich, gl. preds.

Lastnosti razstrelilnih snovi

Brez smodnika ni moči streljati! Tako zelo navajeni, da si smodnik zmeraj mislimo v zvezi s streljanjem, da nam niti na mar ne pride, da bi bili kdaj kje topovi, ki so morali streljati brez smodnika — ker smodnika še niso poznali. Če nas otroci na cesti brž poučijo, da smo tudi mi nekoč brez smodnika streljali, namreč s pračo in z lokom, pa nam

ogled v kakem muzeju pove, da so imeli nekoč tudi strelno orožje iz lesa, ki je strašno učinkovalo. To leseno strelsko orožje je zadevalo tudi po 300 m daleč.

Nezaželeni dim smodnika. Oglje, salpeter in žveplo so povzročili, da je odšlo leseno orožje in še kosa in sekira in sulica v pokoj. Že v letu 1250 so opisovali učinek iz treh snovi sestavljenega smodnika, a šele čez 400 let, ko so s smodnikovo pomočjo streljali z železnimi krogli v gradove in mestna obzidja, so spoznali, odkod izhaja čudovita moč smodnika. Flamski zdravnik van Helmont je odkril, da je plinski tlak, ki nastane pri gorenju, tista sila, ki požene izstrelke. Ves dim in smrad, ki je izhajal iz smodnika celo še v vojni l. 1870. pa je prihajal iz žvepla, čigar količino so pri narejanju smodnika skušali zmeraj bolj zmanjšati. Salpeter ni bilo moči pogrešati, ker se je tvoril iz nje ga pri gorenju kisik, da sta oglje in žveplo razstrelilno zgorela. — Mešanica smodnika je bila pomankljiva, ker je vsebovala ali preveč oglja, premalo salpetra ali premalo žvepla. Ta nedostatek se je izboljšal, ko so začeli l. 1400 tiskati smodnik v majhna zrnca, pozneje pa v kocke. Podzvestno so s tem povežali učinek. A tudi izstrelke so izboljšali, ki so se začeli namesto krogelj uporabljati podolgovate oblike, ki so bolje obvladale zračni upor in ki so lažje dosegale cilj zaradi podolžne poti skozi ozračje.

Razstrelivo in municija se razlikujeta. Ko je Kristijan Schönbach (iz švedskega) dognal, da bombaž, ki je namočen v salpetrovo kislino, v suhem stanju mnogo hitreje gori kot črni smodnik, je bil dosežen prvi korak do naših modernih razstrelilnih snovi in pogonskih sredstev. To je bila enovita snov, tako imenovana nitroceluloza, ki so njeni najmanjši sestavni deli, to so molekule, neprimerno "veliki." Nato so dognali, da ima ta snov, kakor vse moderne razstrelilne snovi, to lastnost, da z različno brzino izgoreva. Časih, razmeroma počasi, izgoreva tako rekoč molekula za molekulo. Drugič spet se nenadoma vname in istočasno zgori kar vrsta molekul, da nastane tako imenovana "veržna akcija." To pa zato, ker je molekula sestavljena iz posameznih atomov in ima svoja mesta, ki so posebno občutljiva. Če se na takih točkah najprej začne sežiganje, tedaj se tako rekoč molekula razpoči in gorenje ne nastaja "korak za korakom" z vedno večjo brzino, ampak se kar z enim udarcem sprosti avtomatske skupine, ki se vržejo na srednje molekule in jih prav tako razstreljuje. Kakor se strela vejnatelo deli na vse kraje, tako se širijo ta gibanja v členih na vse strani.

Razstrelivo torpedov ni za v topove. Čim bolj je kako strelivo primerno za veržne reakcije, tem bolj je močno. To lastnost je izrabila moderna kemija. S katro in drugimi dodatki so se naučili nagnjenje do veržnih reakcij zadržati. Lahko jih pa na poseben način tudi povečajo. Snov ima večjo razstrelilno moč, če je v mešanici glicerina in salpetrova kislina in bombaž. To je potem "razstrelilna žolica." Če to želatino ali žolico pomešamo spet s salpetrovo kislino in s kremenjkom, da nastane dinamitni prašek, dobimo "želatinski dinamit," razstrelivo, ki najstrašnejše učinkuje. Slične uspehe dosegamo z ogljikovo-vodikovimi snovmi, če jih spojimo s salpetrovo kislino, to se pravi, če jih "nitiramo."

Snov, ki je slična benzolu, je toluol; kot nitrotooluol postane razstrelivo, ki z njim napolnijo torpede, ker je za vodo neobčutljivo. Nasprotno pa se top ne da napolniti z dinamitom ali z nitrotooluolom, ker bi takojšnja reakcija

cev raztrgala. Za topove obdelujejo smodnik tako, da se njegove poedine molekule ne razpočijo naenkrat, ampak da traja izogrevanje razmeroma "počasi" in je nato zmeraj hitrejša, dokler končno ne plane izstrelak z največjo silo iz cevi. Smodnik se zato pri topu imenuje "poganjač," pri minah, kjer se razpoči mahoma vsa vsebina, pa razstrelivo.

Eksplodizija z brzino 30,000 kilometrov. Od kakega sovražnika ne moremo zahtevati, da bi nam držal vžgalico pri kakem razstrelivu in bi sam sčrčal v zrak. Z vžgalico bi pa pri modernih razstrelivih tudi nič ne dosegli. Potrebno je, da je razstrelivo hujše pretreseno, in to poskrbi vžgalnik na granati, na primer, živo srebro. Na udarec ali sunek nastane predeksplodizija; pri tem se nenadoma razvije pritisk 27,400 atmosfer in tako je razstrelilni učinek opravljen. — Moderno razstrelivo proizvaža na kilogram približno 1000 litrov plina. Pri črnem smodniku so se morali zadovoljiti še z 290 litri! Izogrevanje se vrši z brzino 30,000 kilometrov na uro. Zatorej se nikar ne čudimo, če pri tem tudi "malo" zagrmí!

Golobi — pismošose

Japonci so zelo praktični ljudje. Golobi-pismošose, ki se jih po ostalem svetu poslužuje kvečemu vojska, na Finskem in v Kanadi nekoliko tudi drugi polklici, so na Japonskem že stari sodelavci človeka, ki mu pomagajo premagovati razdalje in ovire. To so najzanesljivejši in najhitrejši sli, ki se jih poslužuje tudi japonski tisk.

Največji japonski dnevnik "Tokio Asahi Shimbun," ki ima največ letal za raznašanje svojega lista med daljne naročnike, ima tudi največ golobov, ki uredništvu prinašajo poročila, fotografije z vseh daljnih koncev japonskega delokroga. Raztegnjenost ozemlja je pokazala to potrebo in iznajdljivi Japonci so se poslužili najcenejšega in najbolj naravnega sredstva. Na vrhu palače uredništva v Tokiju so golobnjaki, kjer golobar Taro Matsuda redi in nadzoruje svoje krilate poročevalce, jih sprejema, ko upehani zafrfotajo pred golobnjaki, in jih spet pošilja nazaj na njihova mesta, da so vedno pripravljani za polet. Ko je tak golobar star 7 mesecev, že more pod svojimi krili prenesti dobršen šop fotografiranih negativov v izmeri 9 krat 12 s poročili vred. Dosežejo starost do 20. leta, toda po 8. letu gredo "v pokoj" in Matsuda skrbi zanje, da mu golobji rod ne mine. Matsuda vodi o svojem oddelku celo kroniko, kjer je vsak golob opisan pod svojim imenom. Pri vsakem je vse natančno popisano, koliko je uporaben, kako je nadarjen in kakšne naloge je že častno opravil. Ta kronika pripoveduje, da je neki golob letel iz otoka Hahijo v Tokijo in je to 290 km dolgo pot opravil v 6 in pol urah. Drugi je letel z vrha svete gore Fudžijama v Tokijo na streho uredništva. Najdaljšo pot pa je opravil neki golob, ki je preletel 800 km dolgo razdaljo med mestom Maroram in Tokijem. Matsuda ima kronika je opremljena s slikami in z odrezki tistih poročil, ki so jih prinesli golobi iz daljnih krajev. To so "Asahi" golobje, ki so znani po vsem svetu kot najboljši golobje-pismošose.

Zgled tega japonskega dnevnika je dal pobudo tudi nekemu amerišskemu dnevniku, da se je poslužil istega sredstva. Neki parnik iz Evrope v Ameriko več oddilnih osebnosti. Ko je parnik v New Yorku pristal, so že časopisni raznašalci po pristanišču raznašali dnevnik s slikami najodličnejših potnikov. Ko je bil parnik še na odprtem morju, kaplo uro pred prihodom v pristanišče so časopisni poročevalci, ki so imeli golobe-pismošose s seboj, fotografirali na ladji in svo-

je posnetke oddali krilatim slom, ki so jih nato urno ponesli v uredništvo in čez eno uro je bil list že "zunaj." Takrat še ni bilo brezžične fotografije, zato je ta hitrostni uspeh dnevnika, ki ga je dosegel posnemaje Japonce, vzbujal veliko pozornost in je bil dolgo vzor hitrega ameriškega tempa.

Na Japonskem je to že prastaro sredstvo, saj je na vsem Japonskem do 80,000 izvežbanih golobov-pismošose. Okrog 20,000 jih ima vojska, vsi ostali pa so v službi tiska, zdravnikov in ostalih poklicev, ki morajo opravljati svoje službe v daljnih krajih, od koder po nobenem drugem sredstvu ni mogoče stopiti v stik z glavnim mestom ali obljubljeni kraji. Telefonskih zvez med raztresenimi otoki ni, brezžično poročanje in fotografiranje tudi še ni tako razvito, pa tudi vseh ozirov niti ni toliko zanesljivo kot golob-pismošosa. Novice, ki krožijo po vetru iz kraja v kraj lahko ujame kdorkoli, golob-pismošosa pa, zlasti če je dobro izurjen, zlepa ne zaide na napačen naslov.

Japonski ribiči jih jemljejo s seboj do 150 kilometrov daleč na odprto morje. Ko zagledajo trop rib, po golobih to sporoče na celino, da njihovi vedo, kdaj se bodo vrnili in kakšen bo približno lov. Ker ribiške ladje niso opremljene z aparati za brezžično brzojavljanje, so golobi-pismošose večkrat naravnost rešilni sli, ki morejo hitro prit na celino. Če se pokvari motor, če drugače zadene moštvo ali mu grozi kaka nesreča — v vseh teh primerih gre golob-pismošosa klicat pomoč.

IZ DOMOVINE

— Smrtna nesreča. V Studenčih pri Mariboru je postal žrtev smrtne nesreče 64letni čestni pometač Franc Kranjc, ki je bil uslužben pri mariborski mestni občini. Kranjc je prenočeval v seniku posestnika Maksa Kolnika. Kakor običajno, je prišel ponoči domov in je po lestvi stopal na svisli. Pri tem mu je spodrsnilo, omahnil je z lestve in padel na betonska tla, kjer je obležal s prebito lobanjo in kmalu nato izdihnil.

— Smrtna nesreča na paši. V Veliki dolini nad Kamnikom sta pred dnevi brata 11letni Francček in 10letni Lovro Ramšak pasla koze. Lovro je s svojim nožičem v grmovju rezal palice, poleg njega pa je stal brat Francček. Naenkrat sta opazila, da so koze prekoračile mejo sosedovega pašnika in sta stekla za njima. Lovru, ki je tekel kar z odprtim nožem, se je nenadno spotaknilo in je padel tako nesrečno, da se mu je nožič zabodel naravnost v srce. Zaklical je svojemu bratcu, da bo moral k zdravniku in da naj hitro teče po mamo, kar je Francček takoj storil. Ko je mati v spremstvu Frančka prihitela na kraj nesreče, je bil ubogi dečko že mrtev.

— Velik požar pri Slovenjem Gradcu. V nedeljo zvečer je požar uničil gospodarsko poslopje posestnika Sedovnika Franca, po domače žuka, v Vrhah. Požrtvovalnosti ljudstva in orožništva se je treba zahvaliti, da je stanovanjska hiša ostala neškodovana. Po dosedanjih ugotovitvah je najbrž poslopje zažgal okoli 55 let stari brezposelnik Pogač Avgust, pristojen v Vuzenico, ki je postal tudi sam žrtev požara. Orožniki so našli v pepelu kosti, o katerih so zdravniki ugotovili, da so človeške. Pogač Avgust je bil v nedeljo popoldne odpuščen iz slovenjgraške bolnišnice in se je zvečer pojavil pri Sedovniku pijan. Potem je pa brez sledu izginil.

— Cigani terjajo zaklad. Pred meseci je ljubljanska policija aretirala neko ciganko in ji zaplenila cel zaklad zlatnine, srebrnine in dragotin. Preiskava je zavzela širok razmah in aretirana je bila cela truma ciganov

in cigank iz rodbine Vuhingerjeve in Rihterjeve. Plen, ki so ga našli skritega v njihovih šotorih in v šitega v oblekah, je dosegel veliko vrednost. Cigani so dobili odmerjeno kazen, zlatnina in srebrnina, za katero so se priglasili in izpričali lastniki, pa je bila povrnjena. V shrambi na policiji pa je še zmerom ostala za kakšnih 10,000 din dragoceno, za katere aretirani cigani sicer niso mogli izkazati, da bi bila njihova lastnina, a se tudi drugi lastniki kljub ponovnim pozivom v dnevnem časopisju niso javili od nikoder. Zdaj so cigani najeli svojega odvjetnika, ki zahteva od policijske uprave, da jim povrne zaplenjene dragocenosti. Zaradi pomanjkanja dokazov bo morala policija tej zahtevi ustreči, če se o pravem času ne javijo lastniki.

— V smrt zaradi nesrečne ljubezni. Pri prvi pod brežičkim mostom se je ustrelil 19letni Cvetila Alojz iz Viher pri Cerkljah. Obupno dejanje je izvršil iz ljubosumnosti na svojo izvoljenko.

IZ PRIMORJA

— Gorica. — Ker se topi sneg v gorah, ki je pred kratkim zapadel v precej veliki količini zaradi višje temperature, so narasle vode v rekah in hudournikih in povzročile povodnji. Tako je tudi Soča zelo narasla, najbolj izmed vseh rek. Posebno je bilo nevarno v nekaterih krajih ob gornji Soči. Civilni tehnični oddelek je ob vsem toku reke postavil straže, z nalogo da javljajo vsako naraščanje, ki bi bilo nevarno za okolico. Soča je napravila precej škode v Ložicah pri Saloni, kjer delajo novo električno centralo. Voda je odnesla mnogo gradbenega lesa in pokvarila nekatere stroje. Tudi pri Kanalu in Ajbi je narasla Soča poškodovala instalacije centrale. Škoda znaša okoli 80,000 lir. Na žalost je to pot Soča zahtevala novo človeško žrtev. 17letni Cvetko Gabrijelečič je pri žagi v Solkanu opazoval naraščajočo vodo. Pri tem se je preveč približal obali in zaradi spolskega terena padel v reko. Prijatelj, ki ga je spremljal, je bil brez moči in mu ni mogel pomagati iz razburkanih valov. Po obupnem kliku se Gabrijelečič ni pojavil več na površini. Truplo je voda odnesla naglo dalje in ga pozneje niso mogli najti. Dne 5. novembra so vode že znatno upadle in je s tem preprečena daljna nevarnost poplav.

— Boršt. — Ko je pobirala suhljad med grmovjem je padla v jamo, ker se ji je spodrsnilo, 19letna Andreina Petaros iz Boršta. Na obupne kliče so prihiteli sosede, ki pa ji niso mogli pomagati, ker je jama obrobjena s strmimi stenami. Poklicati so morali rešilno postajo iz Trsta. Tudi tem reševalcem so strme stene prizadele precej muk predno so jo rešili. Na srečo rane niso nevarne.

Če verjamele al' pa ne

Mlada ženica je prišla na sodnijo po razporoko. Povedala je sodniku, da je poročena šele tri tedne.

"Tri tedne šele, pa že iščete razporoko!" se začudi sodnik. "No, vas pa mož gotovo ni nosil na rokah?"

"O, ja, me je!"

"Kdaj pa?"

"Takrat, ko me je vrgel iz hiše."

"Ti, ali veš, kako bi odpravil rdečo barvo na mojem nosu?"

"I, saj ni tako strašno rdeč!" "Mora že biti, ker danes me je nekdo na cesti vprašal, če imam kaj praznih flaš naprodaj."

Kaj pravite!

Pravijo, da se zveze sklepajo v nebesih. No, zveza med Stalinom in Hitlerjem je bila sklenjena vse drugje.

Nekateri ljudje imajo več vere v druge kot v sebe. Tako vladar Rusiji Stalin, ki ni Rus, ampak Azijec. Nemški vladar Hitler, ki je Avstrijec in Hrvatom vladar dr. Maček, ki je Slovenec.

Hitler pravi: "Naj bo Anglija le gospodar na Atlantiku, toda jaz sem gospodar v Baltičkem morju!" Nekaj podobnega je rekel mož, ki se je zaprl v shrambo za obleko in vpil skozi zaklenjena vrata ženi: "Nak, ne bom prišel ven! Jaz bom že pokazal, kdo je gospodar v hiši!"

Mesto Cleveland je naznanilo hišnim posestnikom, da ne more plačevati najemnine za družine ali posameznike, ki so na reifu. Gospodarijo so torej začeli odpovedovati takim ljudem stanovanje. Neka lastnica hiše, vdova, je pa rekla svojemu najemniku, da lahko še ostane, če jo poroči. Najemnik je pa rekel, da raje vidi, če ga vrže iz hiše.

WINNETOU

Po nemškem tiskarstvu K. Mays

Gosto megleno morje je valovalo na planjavah zapada in se v dolgih zalivih in zatokih prelivalo med hribovje. Iz tega meglenega morja se je pojavil jezdec in za njim v dolgi vrsti še mnogi drugi.

Ko nas je vodja zagledal, je obstal. Pa poznal je Winnetoua, v mirnem skoku je prijel bliže. Poglavar je bil, dve orlovski peresi sta krasili njegovo glavo. Drugi so prijedli za njim.

Noben teh jezdecov ni imel konjske opreme, s samim povodcem so vladali konje. In vendar so prijedli s toliko točnostjo ter se uvrstili v peterstop, kot da so se učili pri evropskih dragoncih. Oboroženi so bili večinoma s puškami, le malo jih je imelo loke, tulje in sulice.

Poveljnik je poročal Winnetou. Ta je mignil in v hipu so vsi razjahali. Tisti, ki niso imeli pušk, so odpeljali konje na pašo, drugi pa so odkorakali v sotesko, se povzpeli po lasu v stene in izginili po stezi. Vse se je vršilo tiho, točno in brezhibno, prav kakor naučeno.

Winnetou je pozorno sledil kretnjam svojih ljudi. Ko je zadnji izginil v stenah, je spet prišel.

"Moji beli bratje uvidijo, da so sinovi Komančev izgubljeni, če tako zapovem," je dejal.

"Prepričani smo, da je tako," je dejal Old Death. "Toda — ali res hoče Winnetou preleteti toliko krvi?"

"Ali so si kaj boljše zaslužili? Kaj pa beli storijo, če kdo katerega izmed njih umori? Ali ne zasledujejo morilca? In če ga najdejo, se zberejo beli poglavarji in se posvetujejo pa sklepejo morilčovo smrt. Ali bodete Apačem zamerili, če storijo isto?"

"Beli kaznujejo s smrtjo le morilca, ti pa boš dal postreliti tudi tiste, ki vobče niso bili poleg, ko so Komanči napadli vaše vasi."

"Krivi so prav tako kakor vsi drugi, ker so napad odobraval. In poleg so bili, ko so Komanči mučili naše bojovnike na kolu. In vzeli so si naše žene in naša dekleta za žene in so si osvojili naše konje in drugo blago, ki so nam ga uropali."

"Pa morilci niso!"

"Toda beli kaznujejo še tudi razne druge zločine s smrtjo. Westmani na primer obesijo vsakega konjskega tatu. Ako kdo ugrabi belemu ženo ali hčerko, bo ustrelil vse, ki so se kakorkoli zločina udeležili."

Tule v dolini pa sedijo ljudje, ki so nam ugrabili naše konje, torej konjski tatovi, pa sedijo tudi taki, ki so nam ugrabili naše žene in naša dekleta. Ali jih maj za ta dejanja odključujemo, kakor se pravi pri belih?"

"Ne. Pa odpustite jim lahko. In svojo lastnino lahko zahtevate nazaj."

"Konje lahko vzamemo nazaj, žensk pa ne več. In odpustimo jim naj? Moj beli brat govori kakor tisti kristjani, ki od nas to zahtevajo, česar sami ne storijo. Ali kristjani nam odpustijo, če se branimo ali če kaznujemo belokozce, ki so nam krivico storili —?"

Beli so prišli k nam in so nam vzeli našo zemljo. Kje so naše prireje in naše savane? Kje so črede divjih konj, bizonov in drugih živali, ki so bile naša last? Prišli ste k nam v velikem številu, vsak je imel puško, in vzeli ste nam, kar potrebujemo za življenje. Deželo za deželo ste nam ugrabili, niti zmenili se niste za pravico. Kaj storite tistim, ki prestavijo pri vas mejne kamene v svojo korist ali pa ubijejo sosedovo žival? Ali mu odpustite? Ne! Kaznujete ga! In če rdeči človek isto stori in brani svojo lastnino, ga imenujete morilca in ga ustrelite!

Praviš, naj svojim sovražnikom odpustimo, njim, ki jim nismo nič žalega storili. Zakaj pa vi ne odpustite, vi, ki ste nam toliko krivico storili? Zakaj bi mi, divjaki, ne smeli isto storiti, kar storite vi?"

Tak je moj odgovor. Ne bo ti ugajal. Pa če bi bil ti ali pa kak drug beli človek na mojem mestu, bi še vse drugače govoril! Howgh!"

Obnil se je in stopil v stran. Razburjen je bil, pomiriti se je hotel.

Čez nekaj časa je dejal Old Deathu:

"Dolgo sem govoril. Pa moj beli brat mi bo priznal, da sem prav govoril, ker je pošten in pravičen."

Toda priznam mu, da moje srce ne hlepi po krvi sovražnika. Moja duša je mehkejša, nego so bile moje besede. Čakal sem, da bi mi Komanči poslali sela in ponudili pogajanja. Niso prišli. Zato ne zaslužijo usmiljenja."

Pa jim bom sam ponudil pogajanja. Poslal jim bom človeka, ki bo z njimi govoril."

Old Death se je razveselil.

"To me zelo veseli! Žalosten bi moral zapustiti to dolino, če bi ne poskusil zadnjega sredstva, da jih rešiš. Saj sem deloma sam kriv, da so šli v past."

"Premagal bi jih tudi brez tebe!"

"Pa veš, da jih še več pride za njimi?"

"Vem. Saj sem se jim moral izogibati, ko sem spremljal Inda nišo. Ni jih več ko sto. Zvabil bom tudi nje v tole dolino in jih vse pokončal."

"Pa glej, da ne pridejo pre-zgodaj!"

"Winnetou se jih ne boji. Pa pohitel bo."

"Ali imaš koga, ki bi ga poslal h Komančem?"

"Imam jih več. Najljubše pa bi mi bilo, če bi šel moj beli brat Old Death."

"Prav rad pojdem. Šel bom skozi sotesko in poklical njihovega poglavarja. Kake pogoje zahtevaš?"

"Za vsakega ubitega Apača morajo plačati pet konj, za vsakega, ki so ga mučili, pa deset."

"To je poceni. Pa odkar ni več divjih konj, bo težko spraviti vkup toliko število."

"Kar so nam blaga ugrabili, nam ga morajo vrniti. Izročiti nam morajo tudi prav toliko komanških deklet, kolikor so nam ugrabili žen in hčerk. Komanških žen ne maramo. Tudi otroke nam morajo vrniti, ki so nam jih vzeli."

Se ti zdijo ti pogoji pretrdi?"

"Ne."

"Končno zahtevam, da se določi kraj, kjer se bodo zbrali poglavarji Komančev in Apačev ter se posvetovali o miru, ki mora trajati vsaj trideset zim."

"No, če na to pristanejo, jim lahko čestitamo!"

"Posvetovali pa se bomo o miru v tej dolini. Sem morajo prinesiti Komanči tudi vso odkupnino, ki jo zahtevamo. Dokler ni so vsega plačali, bodo naši ujetniki, seve na svoje stroške."

"Tvoji pogoji niso pretrdi. Koj pojdem in jim jih sporočim."

Djal je puško na ramo, si odločil "vejico miru" in odšel z Winnetouom.

Winnetou se je na lastne oči prepričal, da sta scout in poglavar Komančev začela s pogajanja, pa se vrnil. Peljal nas je h konjem. Bili so vmes plemeniti dirkači, ki jih nihče ni jezdil in ki so jih vodili s seboj za izredne slučaje.

Pokazal nam jih je.

"Obljubil sem svojim bratom, da jim bom dal boljše konje. Tule so. Izbral jim bom. Moj beli brat dobi enega mojih lastnih konj."

(Dalje prihodnjič)

1939	DEC.	1939
Sa	Mo	Tu
3	4	5
6	7	8
9	10	11
12	13	14
15	16	17
18	19	20
21	22	23
24	25	26
27	28	29
30		

KOLEDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

DECEMBER

30. — Slovenska delavska dvorana priredi ples na 10814 Prince Ave.

31. — Silvestrov večer priredi Slovenski narodni dom in klub društev S. N. Doma v avditoriju S. N. Doma.

31. — Praznovanje starega in novega leta v S. N. Domu, Maple Heights.

31. — Silvestrov večer priredi Slovenski dom na Holmes Ave.

31. — Otvoritev novih klubovih prostorov Slovenske delavske dvorane na 10814 Prince Ave. ob dveh popoldne.

JANUAR

1. — Ustoličenje ljubljanske županje in ljubljanske gospodine ob 2:30 popoldne v Društvenem domu na Recher Ave. Snelo se bo tudi premikajoče slike.

6. — K. S. K. J. Bowlers ples v Twilight Ballroom.

6. — Frances Rupert Cadets, 3. obletnica obstoja. Pecon orkester, vstopnina 30c, v S. D. Domu na Recher Ave.

7. — Spevoigro "Mavrica" priredi mladinski zbor Kanarčki v SND na 80. cesti.

13. — Glas Clev. Delavcev št. 9 SDZ plesna veselica v SND.

13. — Pevski zbor Adria priredi plesno zabavo v Društvenem domu na Recher Ave.

13. — Pevsko društvo Cvjet ima plesno zabavo v SDD na Prince Ave.

14. — Predstava Svetovidskega odra, šolska dvorana sv. Vida.

20. — Dr. Lipa št. 129 SNPJ obhaja v SND na St. Clair Ave. 30 letnico svojega obstanka.

20. — Pevsko društvo Lira, ples v Twilight Ballroom.

21. — Predstava Svetovidskega odra, šolska dvorana sv. Vida.

21. — Mlad. pev. zbor. Slov. doma koncert v Slov. domu na

Holmes Ave.

26. — Miss Maxine Steinitz obdržava predavanje v St. Clair javni knjižnici na 55. cesti in St. Clair Ave. pod avspico Slovenskega jezikovnega kluba.

27. — Roust-About Club ples v Twilight Ballroom.

27., 28., 29. — Mladinski oddelki društva Najsvetejšega Imena priredi Minstrel Show v šolski dvorani sv. Vida.

FEBRUAR

3. — Ženski klub Slovenskega doma na Holmes Ave. priredi maškarnado veselico.

3. — Društvo France Prešeren št. 17 SDZ plesna veselica v SND.

3. — Predpušna zabava Svetovidskega odra in Baragovega zbora, šolska dvorana sv. Vida.

3. — Društvo Kranj, ples v Twilight Ballroom.

3. — Predpušna veselica Slovenske zadružne zveze v spodnji dvorani SDD na Waterloo Rd.

4. — Predpušna zabava Svetovidskega odra in Baragovega zbora, šolska dvorana sv. Vida.

6. — Predpušna zabava Svetovidskega odra in Baragovega zbora, šolska dvorana sv. Vida.

10. — Amigos Club ples v Twilight Ballroom.

25. — Podružnica št. 50 SZZ predstava v avditoriju SND.

MAREC

30. — St. Vitus Cadets ples v Twilight Ballroom.

31. — Mladinski pevski zbor SDD na Waterloo Rd. priredi spomladanski koncert v avditoriju SDD na Waterloo Rd.

APRIL

6. — St. Vitus Boosters št. 25 KSKJ plesna veselica v avditoriju SND.

7. — Predstava Svetovidskega odra, šolska dvorana sv. Vida.

14. — Predstava Svetovidske-

ga odra, šolska dvorana sv. Vida.

21. — Spomladanski koncert samostojne Zarje.

27. — Podružnica št. 50 SZZ plesna veselica v SND.

MAJ

4. — Častna straža SDZ plesna veselica v avditoriju SND.

4. — Skupna društva fare sv. Vida prirede plesno veselico v Twilight Ballroom (Grdinova dvorana).

11. — Clev. Slovenci št. 14 SDZ plesna veselica v avditoriju SND.

12. — Mladinska šola SND spomladanska prireditev v avditoriju SND.

12. — Materinska proslava Svetovidske mladine, šolska dvorana sv. Vida.

12. — Podružnica št. 41 SZZ obhaja 10 letnico obstoja v SDD na Waterloo Road.

18. — Dr. sv. Ane št. 4 SDZ plesna veselica v avditoriju SND.

19. — Materinska proslava Svetovidske mladine, šolska dvorana sv. Vida.

JUNIJ

2. — Društvo sv. Vida št. 25 piknik na Pintarjevi farmi.

9. — Collinwoodske Slovenke št. 22 SDZ prirede piknik na Močlnikarjevi farmi.

15. — Očetovska proslava Svetovidske mladine, šolska dvorana sv. Vida.

16. — Očetovska proslava Svetovidske mladine, šolska dvorana sv. Vida.

JULIJ

14. — Skupna društva fare sv. Vida piknik na Pintarjevi farmi.

21. — Klub slovenskih groceristov in mesarjev v Collinwoodu priredi običajni piknik na Pintarjevi farmi.

PRIMORSKE NOVICE

— Trst. — 7 letni Alfons Rabar je postal žrtev avtomobila. Ko se je igral "na ščinke" se je oddaljil preveč na sredino ceste ter prišel tako pod avtomobil, ki ga je usmrtil.

— Gorica. — Ker se nista jvila na nabor, sta bila javljena oblastem Silvij Pecoraro iz Fare in 23 letni Josip Bajec s Cola.

Nadloga v Avstraliji

Puščave niso na svetu od nekdaj, marveč se sproti tvorijo v zgodovini zemlje. Še v dobi evropske ledene dobe je bila ondaj, kjer je zdaj velika puščava Sahara, rodovitna, s pašniki obrasla zemlja, kjer so se v rekah lovili krokodili. Celo stari Rim je imel svoje žitnice v afriških pokrajinah, kjer so potujoče pečene sipine odtlej vse rastlinstvo zamorile.

Tudi dandanašnji so ponekod nove tvorbe puščav kot posledica brezmiselnega in neprilodnega ravnanja ljudi. Tako imajo Združene ameriške države svoje puščavske skrbni za zahodne pokrajine, kjer so izropali zemljo in posekali vse gozdove in kjer so zdaj same suše. A medtem ko se je ta puščava šele začela tvoriti, se država na vso moč prizadeva, da zajezi njeno razširjenje, pa so širne daljave v Avstraliji tako rekoč že puščave.

Poglaviti vzrok za avstralske puščave so kunci, ki z ubornim avstralskim rastlinstvom kar po roparsko postopajo. Domačih zajcev splošno sploh ni bilo v Avstraliji. Šele okrog leta 1860 je nekaj ljudi pripeljal 24 kuncev iz Anglije in jih razstavilo v nekem parku radi lepšega. Če bi danes Avstralsci mogli dobiti tega človeka v roke, bi ga brez dvoma ubili in njegovo sliko bi sežgali. Zakaj, onih 24 kuncev se je tako razmnožilo, da jih je več milijonov. Osvojili so si Avstralijo in so njeni gospodarji.

Iz države Viktorije, kjer so v Geelongu pri Melbourneu leta 1860 pristali, so se razmnožili po Novem južnem Walesu in kmalu jih je bilo tudi že na mejah Queenslanda preveč. Zahodna Avstralija si je za 164 milijonov dolarjev postavila močno žično ograjo, ki je bila dolga 3000 km, da bi se ubranila zajcev, pa so jo zajci vendarle prodrli in jih je tudi v onodni Avstraliji na milijone. Dandanes je vsak avstralski farmar pod kaznijo dolžan pobijati zajce na svojem posestvu. Tako jih na leto pobijejo skoraj milijardo in dobijo za njih kože in meso 480 milijonov dolarjev.

Toda škoda je večja. Zajci požro vso krmo ovcam. Pravijo, da bi mogli v Avstraliji rešiti dvakrat toliko ovac ko sedaj, če bi ne bilo zajcev in da imajo pri reji ovac več ko 120 tisoč milijonov dolarjev škode, kar je neskončno več ko onih 480 milijonov dolarjev, ki jih dobijo za zajce.

K temu moramo dodati še škodo, ki jo povzročajo zajci rastlinstvu sploh in ki tako pripravljajo puščavska tla. Kakor poročajo "Times", skušajo uničiti zajce v Avstraliji s kugo. Vendar je vprašanje, ali bo to pameten ukrep, saj bi se mogle okužiti tudi ovce. Tako ostane zadeva zajcev najbolj pereča zadeva Avstralije.

Tvorba novih puščav in zajci — to je eno in isto v Avstraliji. Vendar niso tu edini povzročitelji zajci, marveč tudi živina na paši, ki roma s kraja v kraj in zlasti v suši poškoduje zemljo, ker obgrize še tisto zelenje, kar ga je.

Tako se je puščava osrednji živinski poti iz Queenslanda v Južno Avstralijo tako približala, da se bo pokrajina, ki je še rodovitna in cvetoča, spremenila v puščavo. — "Peščeni satan" je že dokončal poslednje poglavje zgodovine, nekoč bujnega mesta Farine (400 milj. sev. Adelaide). Le nekaj poslopj tega nekoč bogatega mesta stoji še in nesrečni meščani morajo kaj zapreti okna, čim le malo zapihlja veter, da ne prifrči pesek v hišo. Celo železnica je že ogrožena.

V teh dneh se je južnoavstralski ministrski predsednik sešel s posestniki onodnih pokrajin. Treba bo spremeniti

način gospodarstva, tako da živina ne bo mogla na tretjino pašnikov skozi vse leto, da si rastlinje v 12 mesecih opomore in se upira tvoritvi puščave. To pa pomeni, da bo treba obenem znižati tudi število goveje živine. Zato bodo priredili tu in tam po državi posebne "prirodne parke," kjer bo sploh prepovedano pasti živino. Poglabiti bodo morali tudi struge rek, ki so jih sipine že zasule. Vse to bo stalo veliko denarja. Že samo za to, da bo treba zgraditi po več kilometrov dolge ograje za živino, bodo šle velike vsote. Mogoče bo treba celo premestiti posestva in naselja iz onih krajev, ki imajo manj ko 15 cm dežja na leto, da se ta zemlja ne spreмени v puščavo. Vendar bo vse to kaj zaleglo le tedaj, če se bo posrečilo iztebiti zajce ali jih vsaj prepoditi iz ogroženih pokrajin.

IZ DOMOVINE

— Cerkljsko jezero je terjalo že četrto žrtev v letošnjem letu. Nekega dne popoldne sta jahnala 20-letni France Petrovič iz Dolenje vasi pri Cerkljici in njegov prijatelj Svet čez nasip. Petrovič je jahal naprej. Ker pa je segala voda zaradi obilnega jesenskega deževja do en meter nad mostom, je njegovemu konju zmanjkalo tal, ko je stopil s sprednjima nogama v vodo. Pri tem je konj vrgel Petroviča čez glavo v vodo in ga še s kopitom udaril po glavi, da se je onesvestil in se tako ni mogel rešiti. Konj sam pa je prilezel iz vode.

Svet je takoj obrnil konja in šel iskat pomoči, kajti nedaleč je bilo nekaj ljudi s čolnom, ki so tudi videli ta prizor. Hitro so priveslali in pričeli z vesli iskati v tri metre globoki vodi. Čez dobrih 15 minut se jim je posrečilo Petroviča dvigniti v čoln. Tala, ko so začeli z umetnim dihanjem, toda bilo je zastoj, ker Petrovič skoraj gotovo ni umrl zaradi utopitve, ampak ga je ubil konj, ko se je poskušal rešiti. Ranjki je bil dober mladenič.

— Razdejanje narasle Drave na Koroškem. Severno od Labuda pri vasič Zvabu, kjer drvi Drava po globoki soteski, so začeli Nemci pomladi gradnjo velike elektrarne. Podjetje bi zalagalo s tokom vso Koroško in pa gornji del Štajerske do znamenitih železnih rudnikov v Eisenertu. V noči od nedelje na ponedeljek pa se je gladina Drave silno naglo dvignila. Hud veter, ki je nekaj dni pihal, je otajal ogromne količine snega v planinah in je vodovje drlo v velikih hudournikih v doline. Tako je narasla voda zrušila vsa dela, ki so bila doslej pri žvabku napravljena. Odplavila je stroje za vrtnanje skal in za mešanje cementa, žerjave za dviganje bremen in kesone, razne čolne in velike količine lesa. Razen tega je izpodjedla doslej napravljene temelje za jez. Škoda znaša več desetlin milijonov.

— Divje svinje delajo na Dolenjskem veliko škodo. Po gozdovih okrog Turjaka, Skočjana. Ponikve in Račne so se cilno razplodili divji prašiči ki delajo veliko škodo po polju. Ker so kmetje nepoučeni, kako naj prijavijo škodo storjeno od divjadi, niso dobili nič odškodnine.

MALI OGLASI

Prodaja se piano

Wurlitzer izdelka Delux; pripravnost darilo za božič. Vprašajte na 1235 E. 124th St. Superior kara. Tel. MU-3674. (294)

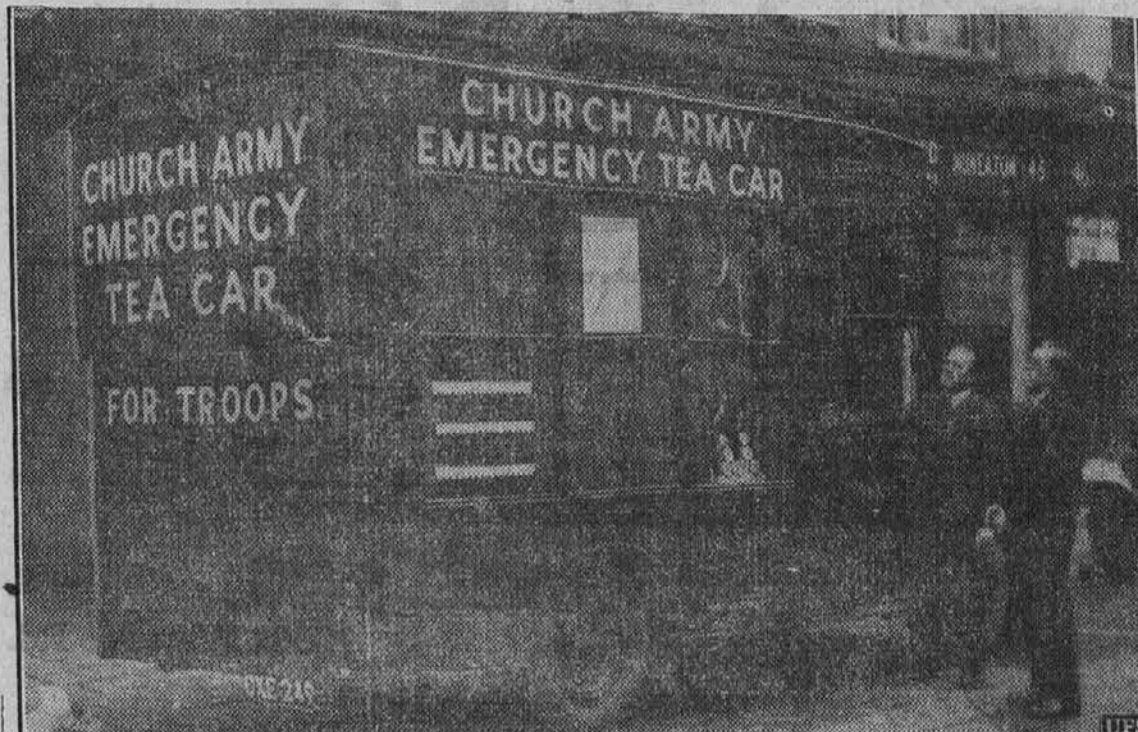
PRI NAS DOBITE

vsak pondeljek in tork sveže jetrne in krvave klobase po 5c vsaka in domače kislo zelje po 6c funt. Se vljudno priporočam vsem gospodinjam

ANTON OGRINC
6414 St. Clair Ave.

Pomožni mornariški tajnik Zed. držav, Charles Edison in poleg njega je vdova bivšega predsednika Woodrow Wilsona. Mr. Edison bo drugo leto morda kandidat za governorja v državi New Jersey.

Po vsej Angliji so nabirali prispevke, da so kupili ta voz za vojake na francoski fronti. Ta voz je poljska kuhinja, v kateri se kuha čaj in servira vojakom, ker angleški vojak brez čaja ne more živeti.

Ko so hrasti šumeli

ZGODOVINSKI ROMAN

Resnice pa ni utegnil dog-
nati nihče: radi viharja je po-
žar dobival tak obseg, da je
celo oddaljenemu mestu same-
mu začela groziti nevarnost.
Iskre in utrinki so leteli čez Ve-
liko in se kakor ognjen dež usi-
pali na Detinec in Krome.

Narod se je porazletel reše-
vat svoje domove in imetje;
uškujniki so ali posamezno ali
v gruclah krenili v nasprotno
stran.

Ščekin, ki niti slutil ni, kaj
ljudje o njem govorijo, je šel,
spremljan od Djakona, ranje-
nega v desno roko, Ščenka, Kli-
ma in Tjurje; poslednji se je
na vso moč pobito vlekel za nj-
mi: levo lice zateklo kakor me-
hur, na čelu pa velika višnjeva
bunka, ki jo je dobil pri padcu
s stene; tudi Kapitanov ugriz v
ramo mu je dal čutiti.

Ščekin je izpraševal, kako se
je zgodila vsa stvar. Ščenek,
ki je s svojimi dolgonogimi so-
potniki držal korak kakor ra-
ca z žerjavi, je povedal, kar je
vedel.

"Rusi Andrej, praviš, da je
prinesel novico?" je vprašal
Ščekin.

"Prav on," je potrdil Ščenek.
"Le kakšna reč je nastala iz
tega!" se je čudil Ščekin. "Ako
so v Jurjevu naše pobili, bo to-
rej treba previdno pluti."

Za hribom so potniki hipo-
ma prišli v globoko temo z le-
som porasle globeli; pot po
njej se je komaj razločevala po
belkasti krivini.

Na dnu globeli so potniki
zdajci začeli zaglušeno renča-
nje psa.

"Zdi se mi, da je pes renčal,"
je rekel Vasilij.

"Res je pes..." je potrdil
Ščenek. "Najbrž je kak človek
tu."

Vasilij je zažvižgal, toda te-
mno grmovje se ni odzvalo.
Uškujniki so postali minuto in
se odpravili dalje.

Komaj se je zaznal svit, so
iz gostega vrbovja, ki je zakri-
valo ustje male rečice, kakor
jata črnih labodov začeli pla-
vati številni, z ljudmi napolnje-
ni uškuji z visokimi, kakor pti-
čji vratovi zapognjenimi nosi-
vi.

"Šapke z glav!" je zadonel

nad tihim pristanom Ščekinov
glas in na stotine rok se je dvig-
nilo ter odkrilo svoje drzne, se-
daj potihle temno plave in čr-
ne glave.

"Molimo, fantje!..."

Vsi obrazi so se obrnili v
stran, kjer naj bi bila za str-
nim umolom brega vsakega
Pskoviča sruca draga stolnica
Presvete Trojice; zamigljale so
roke in napravile znamenje
križa.

"Na pohod, bratci!" je re-
kel isti glas. "Daj nam Presve-
ta Trojica srečo!"

"Bog daj!" se je odzvalo na
stotine prsi in največji, s pre-
progami okrašeni uškuji, na čir-
gar sredi je pri jamboru, v rde-
čem oblaku in z na uho po-
maknjeno šapko stal Ščekin,
je spustil vesla v bistro, od zar-
je pordelo vodo in prvi poplul
po toku nizdol. Za njim so v
dolgi vrsti po dva in dva pohl-
teli ostali čolni.

Pet vrst od Pskova je alder-
man, ki je jahal za oddelkom
in prisluskoval zavijanju viha-
rja, da bi ujel, če jih preganja-
jo, ukazal vsem ustaviti se, pre-
vezati rane in pošteti, koga
manjka.

Pokazalo se je, da je pet-
najst ljudi ranjenih. Prevezali
so jih naglo: rane so posuli s
prahom in obmotali s kosci
srajc. Samo po zaslugi hladno-
krvnega, v vseh zadevah izku-
šenega aldermana se je Nem-
cem posrečilo, da so jo odnesli
tako poceni.

Po klicanju se je izkazalo,
da trije hlapci in trije mojstri
niso navzočni. Med temi sta bi-
la tudi Karel in Hermanov stric
— Preis.

Dva hlapca in en mojster so
bili ubiti v pričo vseh; tretji hla-
pec, Karel, se je nahajal na
stepi in seveda ostal na njej,
toda Hermanov stric, mojster
Preis, je izginil na neumeven
način. Vzkliknil je: "Kaj pa
blago!", potem pa ga ni nihče
več videl.

Trdi in pohlepni Preis ni ču-
til kakega boljšega nagajenja,
toda Herman, ki je bil zrasel
pri stricu, neoženjenem sta-
rem samecu, je gojil do njega
čustvo vdanosti.

Vznemirilo ga je, da je stric
izginil; mladenič, ki se mu še
ni posrečilo umiriti se po pr-
vem boju, si je predstavljal si-
ko gorečih dortsov, tolpo raz-
jarjenih Rusov, ki dirjajo po
vseh kotih dvora, in osamele-
ga, ubogega strica, ki se skri-
va in beži pred njimi.

Herman ni zdržal, jeznil je
k aldermanu in ga začel prosi-
ti, naj mu dovoli, da se vrne in
poišče izgubljenca.

Alderman ga je nepremično
gledal.

"Kje ga boš pa iskal?" je
vprašal in pokazal z roko na
ogromen žar, ki se je dvigal za
njimi. "Vidiš, od našega dvo-
ra je ostalo sedaj samo pogori-
šče!"

"Krog dvora poiščem, morda
se je rešil..." je odgovoril
Herman.

"Ne, tam ga ni kje iskati!"
je rekel alderman. "Ako se mu
je posrečilo ubežati, in sicer še-
le po našem odhodu, potem se
zdaj skriva morda v lesu ali se
pa prebija po cesti."

Alderman je pozval dva s
kopjem oborožena hlapca na
konjih in jima ukazal, naj se
vrneta s Hermanom nazaj, ne-
daleč od mesta naj se skrijejo
na slemenu hriba in tam po-
čakajo sončnega vzhoda; ako
se pogrešani mojster v tem ča-

su ne pojavi, naj se vrnejo vsi
trije, ne da bi se mu priključili,
in jahajo za oddelkom ter spo-
roče, ali jih zasledujejo: v šu-
mu gozda je lahko mogoče, da
oddelek zasledovavce sliši o
pravem času.

"Ne verjamem, da bi to kaj
koristilo," se je obrnil alder-
man k Hermanu, "toda tudi
škodilo ne bo! Pohvaliti te mo-
ram, da si misliš na strica. V
življenju se je treba držati ve-
dno skupaj!" je pristavil alder-
man in mahnil z roko: "Z Bo-
gom!"

Večji oddelek Nemcev je kre-
nil svojo pot — na sever. Manj-
ši iz treh ljudi pa je naglo dir-
jal nazaj in se skril v temi.
Podkve so nekajkrat zapeketa-
le po kamenitih tleh, a vihar je
brž odnesel vsak sled za jez-
deci.

Gozd je, kakor da se je spri-
jela vojska velikanov, bučal v
tutnjava in temni noči.

Ščenek se ni bil motil: ka-
kih deset korakov od njih je
ležal pod leskovim grmom Ka-
rel.

Udar Tjurje, ki mu je bil
bil tako daleč vidni znak Nem-

cev — šlem, ga je rešil. Rjavi
suknjič je bil po barvi podo-
ben obleki Pskovičev, v temi
pa njegov krog ni bil opazen.
Tolpa je nesla Karla h konju-
ni in mahoma je bil pri zlom-
ljenih zunanjih vratih. Skočiti
skozi duri in zbežati je bilo za
iztreženega Karla opravke
trenotka. Zvesti Kapitan pa je
veselo skakal okoli njega.

Ko se je od bega zasopli Ka-
rel ozrl in prepričal, da ga ne
preganjajo, je hodil korakoma
in kmalu legel ob cesti, da se
odpočije: pri padcu s stene oši-
bele noge so se mu tresle in ko-
maj nesle njegovo težko telo;

glava ga je neznosno bolela.
Mnogo lenuhariti se seveda ni
dalo — neobhodno je bilo, da
pride brž, čim dalje mogoče —
in Karel se je, ko je bil nekaj
minut poležal, dvignil in začel
znova koračiti.

Na ta način — zdaj počiva-
je zdaj težko hodeč — se je pri-
vlekel do gozdička in tu je
prav blizu za svojim hrbtom za-
čel korake in glasove dohite-
vajočih ga ljudi.

Skočil je v grm, Kapitan se
je naježil in zarenčal na tujce
a Karel ga je pograbil za go-

bec, se vrgel s psom vred na
tla in se, zadrževaje sapo, na-
redil trdega, kakor da je mr-
tev. Ležal je dlje časa in pu-
šal mimo sebe gruče brez kon-
ca idočih neznanec.

Slednjič je njih potok kakor
ušeshnil. Karel je previdno ra-
zgrnil leskove veje, se izkopal
na cesto in zdajci je razločil v
temi pred seboj človeka, ki se
je prav tako tihotopil iz na-
sprotnega grmovja.

Ko je ta zagledal Karla, sta
oba zopet skočila nazaj in se
skrila.

Kapitan je izginil. Karel je
videl, kako je pes planil k člo-
veku, ki se je bil skril, toda na
njegovo začudenje ni bilo sli-
šati ne renčanja ne lajanja.
Namesto tega pa je Karel za-
čel nekaj takega kakor prha-
nje in pihanje mačka, kadar ga
pes pritisne ob steno.

"Ti si, Kapitan?" se je zdaj-
ci razlegnil od tam ginjen vzk-
lik.

V odgovor se je oglasilo ve-
selo lajanje.

"Kateri hudič pa je tam?"
je kriknil Karel, začuvši svoj
jezik, in stopil na cesto.

"Mojster Preis, dragi moj,

pa ne hudič!" je odgovoril Pre-
is, ki je že brez strahu lezel iz
grma.

"Kako pa ste prišli vi sem?"
je vprašal začuden Karel.

"Kako si pa ti prišel, a?"

"S stene sem bil zletel!"

"Jaz tudi, jaz tudi..." je
mrmral Preis.

"Ali so vam jo tudi dali po-
mrđi?"

"Meni? Ne, meni je niso da-
li, niso dali. In ker je ponoči
klepetanje v gozdu neumnost
— se je treba brž rešiti..."

Karel je opazil, da drži Pre-
is v rokah precej veliko in tež-
ko usnjato vrečo.

"Kaj pa imate v vreči, moj-
ster?" je vprašal iztezeje roko
po njej. "Dajte, jo bom jaz ne-
sel..."

Preis je odmeknil vrečo.

"Ne, ne, bom že sam..." je
odgovoril, "nekakšno perilce
sem tu... pograbil." In je s
težavo zadel svoj zaklad na su-
ho pleča.

Perilce je čudno zazvenčalo.

"Hm..." je rekel Karel in
se popraskal za ušesi, "ali je
vaše perilce iz srebra, moj-
ster?"

Preis je pljunil.

"Fej te bodi, tepec!" je vz-
kliknil srdito, "kaj čenčáš?

Kmalu bo zora, treba iti..."
"Pojdiva, pojdiva..." je pri-
pomnil Karel. In oba sta v
spremstvu psa krenila po cesti.

Karel, ki se je bil v času mi-
mohoda uškujnikov odpočil, se
je čutil čilejšega in je lahko ko-
rakal. Kmalu se je začelo da-
niti; hoje nevaženi Preis se je
pa utrudil, sključil in slednjič
spustil svojo vrečo na travo ob
cesti in sedel nanjo; pot mu je
kakor rosa pokrival obraz, ki
se je kadil na svežem predjut-
njem zraku kakor skleda juhe.

Karel je sedel na drugi kraj
ceste, segel z roko v obširni hla-
čni žep in izvlekel iz njega ve-
lik krajec kruha in klobaso, ki
je bil oboje vzel s sabo na stra-
žo, in začel prigrizovati.

Dalje prihodnjič

Ta božič. . . .
...dajte CVETLICE

★ Perfektno darilo za
vsako denarnico in
namen.

★ Posvetujte se z vašim flo-
ristom glede cvetlic in de-
koracij.

THE Florists
ASSOCIATION
OF AMERICA

HERE'S A
CHRISTMAS
SPECIAL
THAT
RINGS THE BELL

This Beautiful New
full family size
Westinghouse Refrigerator
—with de luxe equipment, installed in your home!

For a limited time only—a big family size Westinghouse
Holiday Pacemaker with all these de luxe features at this
attractive price:

1. One multi-service and two Eject-o-Cube trays
2. Big 12-pound Meat-Keeper
3. Delphinium blue leftover dishes
4. Delphinium blue water bottle
5. Big porcelain crisping pan
6. Removable shelf in Froster
7. Centrally located interior light
8. Built-in thermometer
9. Big space for frozen foods in Froster
10. Same styling as most expensive models.

Make this the grandest Christmas ever by installing this
beautiful new Westinghouse refrigerator in your home.

A. GRDINA & SONS
6019 St. Clair Ave. 15301 Waterloo Rd.

OPEN EVENINGS EXCEPT WEDNESDAY

MEMBERS OF CLEVELAND FURNITURE ASSOCIATION

EVERY HOUSE NEEDS WESTINGHOUSE

Veseli božič in srečno novo leto vam želi
NEW YORK DRY CLEANING
6120 Glass Avenue

V BLAG SPOMIN
DRUGE OBLETNICE SMRTI FRELJUBLJENEGA IN NIKDAR
POZABLJENEGA SOPROGA IN OČETA
John Lenarčič
ki je za vedno mirno v Gospodu zaspal dne 18. decembra, 1937

Dve leti je že minilo,
kar med nami več te ni;
tiho spavaj pod gomilo,
a tvoj duh pri nas živi.

Zadnji jesenski cvet
na tvojem grobu umira,
vsak listič ti v zadnji pozdrav
v dmeček tihotni pošilja.

S cvetjem jesenskim
pa naše življenje veni,
odkar ljubi soprog in oče
med nami več te ni.

Počivaj v miru!
Žalujoca SOPROGA, SINOVI IN HČERE.
Cleveland, O., 18. decembra, 1939

HRANILNE VLOGE

TEKOČE OBRESTI PO 3%
ST. CLAIR SAVINGS & LOAN CO.
6235 ST. CLAIR AVENUE

Ohranite ta kupon, je vreden 25¢

Ta kupon in 75c je za vstopnico
dvem osebam na petkovo zabavo
v dvorani cerkve sv. Vida, točno
ob pol devetih zvečer.

Ohranite ta kupon, je vreden 25¢

AUGUST KOLLANDER
6419 St. Clair Ave.
v Slovenskem Narodnem Domu
PRODAJA parobrodne listke za
vse prekomorske parnike;
POSILJA denar v staro domo-
vino točno, po dnevnih cenah;
OPRAVLJA notarske posle.

Kollander ima v zalogi tudi
jugoslovanske znamke.

Prijatelj's Pharmacy
SLOVENSKA LEKARNA
Vogel St. Clair Ave. in E. 68th
ENDicott 9571
Pripeljemo na dom.

CHRISTMAS SEALS

Help to Protect Your
Home from Tuberculosis